

STRATEGIPLAN STIFTELSEN ARKIVET 2017 - 2020

Større rom for menneskeverd
En europeisk stemme for demokrati,
menneskerettigheter og fred

Stiftelsen Arkivet
SENTER FOR HISTORIEFORMIDLING OG FREDSBYGGING

STØRRE ROM FOR MENNESKEVERD

En europeisk stemme for demokrati, menneskerettigheter og fred Stiftelsen Arkivet er et nasjonalt forsknings- og formidlingscenter. Med utgangspunkt i 2. verdenskrig utvikler, formidler og anvender vi kunnskap som skaper større rom for menneskeverd.

HISTORIEBEVISSTE

Vi vil lære av historien og gi tolkningsrammer, forståelse og engasjement for å skape større rom for menneskeverd i dag.

EKTE

Arkivet er et autentisk åsted og et minnested for de som satt i Gestapos fangenskap i dette huset under andre verdenskrig. I dag er Arkivet et forsknings-, dokumentasjons- og formidlingscenter som legger vekt på å være tydelige og utfordrende.

ENGASJERTE

Vi vil at alle som kommer i kontakt med oss, skal forstå viktigheten av å fremme demokratiske grunnverdier og menneskerettigheter.

INNHold

1.	Innledning	4
2.	Samfunnsoppdrag og mandat	5
3.	Visjon og kjennetegn for Stiftelsen Arkivet	6
4.	Begrepsavklaring og struktur	7
5.	Evaluering siste år	8
6.	Kritiske forhold	8
7.	Arbeidsområder	9
8.	Strategiske målområder 2017 - 2020	10
9.	Revisjon av strategiplanen	14

01. INNLEDNING

Stiftelsen Arkivet holder til i det tidligere statsarkivet i Kristiansand som under andre verdenskrig var hovedkvarter for Gestapo på Sørlandet. I nazistenes tjeneste ble bygningen et symbol for tortur og menneskeforakt. I dag er huset fylt med aktivitet som skal bidra til et samfunn med *større rom for menneskeverd*, basert på frihet og demokrati.

Helt fra åpningen i 2001 har utstillingen i husets kjelleretasje vært sentral i formidlingen av krigshistorien og forståelsen av å bygge et samfunn basert på enkeltmenneskets ukrenkelige verdi.

Virksomheten er under stadig endring og utvidelse. Forsknings- og dokumentasjonsarbeidet har blant annet resultert i etableringen av «Norsk senter for krigsseilerhistorie» og «Plattform – norsk institutt for forebygging av radikaliserings og voldelig ekstremisme». Krigsseilerne spilte en avgjørende rolle i kampen mot nazismen. Deres historie blir nå tatt vare på gjennom et systematisk faglig arbeid. «Plattform» er en positiv motkraft til de krefter som vil undergrave frihet og demokrati.

Utviklingen ved Stiftelsen Arkivet kjennetegnes ved evne til, basert på historien, å møte dagens samfunnsutfordringer knyttet til menneskeverd, demokrati og rettsstat. Staben innehar bred kompetanse innen forskning, kulturvirksomhet, undervisning og prosjektarbeid. Sammen med mange frivillige medarbeidere gjør dette Stiftelsen Arkivet til en samfunnsaktør som utvikler, formidler og anvender kunnskap som skaper *større rom for menneskeverd*.

Menneskeverdet og den enkeltes unike og ukrenkelige verdi burde være selvsagte. Men disse verdier må stadig forsvares. Derfor trengs en institusjon som Stiftelsen Arkivet. Som minnested over de som ofret liv og helse for vår frihet og fred, er Stiftelsen Arkivet en stadig påminnelse om at det selvsagte stadig må sies og vernes om. I vårt arbeid vil vi også stadig søke samarbeid med andre miljø, organisasjoner og institusjoner lokalt, nasjonalt og internasjonalt som deler dette samfunnsoppdraget.

Vårt mandat, samfunnsoppdrag og ambisjonsnivå kræver et strategisk planarbeid som sikrer god ressursutnyttelse, koordinering av allsidig kompetanse og konkretisering av strategiske målområder.

02. SAMFUNNSOPPDRAG OG MANDAT

Stiftelsens arbeid baseres seg på vedtektenes formål samt målene i tilskuddsbrevet fra VOX (Nasjonalt fagorgan for kompetansepolitikk) som er tilskuddsforvalter på vegne av Kunnskapsdepartementet.

Formålet i vedtektene er todelt, men er likevel bundet sammen.

På den ene siden skal selve bygningen forvaltes og brukes til formidling av okkupasjons- og krigshistorien. Samtidig skal det drives et framtidsrettet fredsarbeid basert på forskning, dokumentasjon og undervisning. I dagens kontekst betyr det at vi vil forebygge antidemokratiske holdninger og voldelig ekstremisme samt bidra til at alle vi kommer i kontakt med, erfarer verdien av demokrati, frihet og menneskeverd.

I overkant av 2/3 av driftsbudsjettet kommer fra bevilgningen over statsbudsjettet. Kunnskapsdepartementet forventer at stiftelsen driver et informasjons- og dokumentasjonssenter om krigshistorien, folkeretten og menneskerettighetene med et særlig oppdrag å medvirke til et godt opplæringstilbud om fred og menneskerettigheter for barn og unge. Opplæringstilbudet ivaretas gjennom omvisning og undervisning ved besøk av skoleklasser på Arkivet og opplegg ute i skolene blant annet gjennom den kulturelle skolesekken.

03. VISJON OG KJENNETEGN FOR STIFTELSEN ARKIVET

Gjennom en prosess i staben i 2015 ble visjon og kjennetegn utmeislet og godkjent av styret.

Større rom for menneskeverd

en europeisk stemme for demokrati, menneskerettigheter og fred

Stiftelsen Arkivet er et nasjonalt forsknings- og formidlingscenter. Med utgangspunkt i 2. verdenskrig utvikler, formidler og anvender vi kunnskap som skaper større rom for menneskeverd.

› HISTORIEBEVISSTE

Vi vil lære av historien og gi tolkningsrammer, forståelse og engasjement for å skape større rom for menneskeverd i dag.

› EKTE

Arkivet er et autentisk åsted og et minnested for de som satt i Gestapos fangenskap i dette huset under andre verdenskrig. I dag er Arkivet et forsknings-, dokumentasjons- og formidlingscenter som legger vekt på å være tydelige og utfordrende.

› ENGASJERTE

Vi vil at alle som kommer i kontakt med oss, skal forstå viktigheten av å fremme demokratiske grunnverdier og menneskerettigheter.

04. BEGREPSAVKLARING OG STRUKTUR

› STRATEGIPLAN

«Strategiplan» er en fellesbetegnelse for elementer som bygger på hverandre. Den overordnede delen forteller hvem stiftelsen er og definerer langsiktige målsetninger. Denne delen skal skape felles identitet, vise retning, hjelpe til prioriteringer og motivere for nytenkning og kvalitet i drift og utvikling av virksomheten. Overordnet del skal ligge fast over tid og endringer legges fram for styret.

› STRATEGISKE MÅLOMRÅDER

Den overordnede delen av strategiplanen iverksettes gjennom strategiske målområder som defineres for planperioden. Disse målområder med tilhørende mål og tiltak er de strategiske, felles satsinger. Med «strategisk» menes at dette er særlig viktig for virksomheten og realisering av formål/samfunnsoppdrag kommende år.

› MÅLSETNING OG MÅL

Målsetninger er en mer generell beskrivelse av hva man ønsker å oppnå innenfor planperioden og skal bidra til at visjon og kjennetegn virkeliggjøres eller at Stiftelsen Arkivet beveger seg i riktig retning. Målsetningen suppleres av konkrete mål. Konkret resultatoppnåelse måles først og fremst i forhold mål. Disse er i størst mulig grad kvalitative eller kvantitative. Samtidig understrekes det at Stiftelsen Arkivet som en verdibasert virksomhet ikke på alle områder vil kunne kvantifisere og konkret måle resultatet av virksomheten opp mot formål og samfunnsoppdrag.

› ARBEIDSSOMRÅDER

Virksomheten ved Stiftelsen Arkivet kan deles inn i fire arbeidsområder:

Dokumentasjon, forskning, formidling og ressurser. Disse fire områdene overlapper hverandre, er i gjensidig dialog med hverandre og inngår på ulikt vis i den enkelte stilling.

› HANDLINGSPLANER

Hvert enkelt strategisk målområde har en mer detaljert handlingsplan. Også den enkelte medarbeider utarbeider sin individuelle handlingsplan. Disse handlingsplanene er interne arbeidsdokument.

Skjematisk blir strukturen i strategiplanen slik:

- › Strategiplan
- › Visjon, samfunnsoppdrag og formål, kjennetegn.
- › Arbeidsområder
- › Strategiske målområder med status, mål, tiltak
- › Individuelle handlingsplaner

05. EVALUERING SISTE ÅR

Evalueringen legges fram i forbindelse med behandling av årsrapport for samme år.

---

06. KRITISKE FORHOLD

Den overordnede delen av strategiplanen med visjon, målsetninger og tre kjennetegn må fungere som naturlige referanser i det daglige arbeidet. Hvis ikke blir dette honnørord uten virkning, og de kan til og med undergrave troverdighet. De strategiske målområder må oppleves samlende og ha god forankring i staben selv om ikke alle er involvert i gjennomføringen. Det krever aktiv deltagelse i utvikling og ved den årlige rullering. Totalt sett vil staben mye. Prioritering betyr også forsakelser fordi ressursrammene er begrenset.

07. ARBEIDSOMRÅDER

Strategiplanens fem strategiske målområder gjennomføres innen fire arbeidsområder med ulik involvering for det enkelte område.

FORSKNING

Forskning er enten meritterende arbeid, samarbeidsprosjekt med andre institusjoner eller definerte prosjekt iht Stiftelsen Arkivets krav til forskning.

- › Forskningen skal være tydelig begrunnet og forankret i formål, oppdrag og strategi
- › Forskningen skal ha høy kvalitet og bidra til å sette premisser for samfunnsforståelse og politikk innen sentrale temaer
- › Forskning skal formidles nasjonalt og internasjonalt i ulike sjangre og ulike kanaler
- › Relasjonen til UiA og andre regionale, nasjonale og internasjonale forskningsmiljø styrkes

DOKUMENTASJON

Alt fysisk og digitalt materiale, databaser eller nettsider som kan fungere som basis for kunnskap til forskning og formidling ved Stiftelsen Arkivet.

- › Dokumentasjonsarbeidet skal sikre tilgang til ny dokumentasjon, tillit til håndteringen og tilgjengelighet for allmennheten.
- › Dokumentasjonshåndteringen skal digitaliseres og profesjonaliseres i alle ledd: Mottak, registrering, oppbevaring og formidling.

FORMIDLING

Formidling er kommunikasjon gjennom digitale medier, fysiske møter med mennesker, utstillinger og publikasjoner med skolelever som en prioritert gruppe. Formidling inngår i arbeidet med både dokumentasjon og forskning.

- › Formidling rettet mot skoleungdom og universitetsstudenter skal være del av et helhetlig og kvalitetssikret opplegg
- › Formidling skal gjenspeile det faglige arbeidet i utviklingen av nye opplegg rettet mot konkrete målgrupper
- › Formidling "Brennpunkt Arkivet" skal kvalitetssikres gjennom kursing, nyrekruttering og oppfølging av omvisere
- › Øke besøkstall fra definerte målgrupper

RESSURSER

Ressurser er økonomiske, tekniske, personal- og bygningsmessige rammebetingelser.

- › Driften skal gi forutsigbare og gode rammebetingelser for virksomheten og de ansatte.
- › Både bygg og driftsmidler skal være tilpasset ambisjonsnivå og strategiske mål.
- › Økonomiske rammebetingelser med rom for utvikling og nye prosjekt.
- › Frivillige medarbeidere skal rekrutteres, skoleses og følges opp etter egen plan

08. STRATEGISKE MÅL- OMRÅDER 2017 – 2020

De strategiske målområder fanger ikke opp all aktivitet og virksomhet, men er de viktigste satsinger i planperioden for at Stiftelsen Arkivet skal realisere sitt formål og samfunnsoppdrag ut fra dagens kontekst. Den enkelte medarbeider har sin egen underliggende handlingsplan som både reflekterer de overordnede målsetninger og operasjonaliserer eget fagansvar.

1) NY ARENA

Formålet med stiftelsen er «å eige og forvalte det tidligere Statsarkivet i Kristiansand». Årsskiftet 2017/2018 vil nytt bygg, som binder sammen VV4 og VV6, tas i bruk. Nye fysiske rammebetingelser gir mulighet som må utnyttes og som krever tilpasninger.

Status pr november 2016

1. Kontraktsforhandlinger entreprenør er i slutfasen
2. Styringsstrukturen for prosjektet fungerer godt
3. De økonomiske rammer ser ut til å holde
4. Komiteer for bruk av lokaler, åpning og utsmykking oppnevnt og i gang
5. Kontakt etablert med øvrige organisasjoner om samhandling på ny arena

Mål 2017

1. Bygningen ferdig levert i henhold til planer og innenfor økonomiske rammer
2. Samhandling med øvrige organisasjoner avklart
3. Åpningsprogrammet ferdig planlagt
4. Plan for bruk og innhold ferdigstilt

Tiltak 2017

1. Gjennomføre byggeprosjektet inklusive utsmykkingsplan og plan for utomhus som ivaretar kombinasjonen mellom minnested og fremtidsrettet fredsarbeid
2. Hensiktsmessig inventar og utstyr finansiert og på plass til åpningen
3. Planleggingsgrupper for åpning og bruk av bygg
4. Lage plan for temporære utstillinger
5. Gjennomføre prosess med øvrige organisasjoner tilknyttet samhandling og bruk av nybygget, inklusive resepsjons- og kantinefunksjonene

2) MENNESKEVERD OG DEMOKRATI

Stiftelsen Arkivet skal «vere eit utdanningssenter for framtidretta fredsarbeid, basert på demokrati, fridom og menneskeverd».

Status pr november 2016

1. En fusjon med Stiftelsen Internasjonalt Hus (SIH) vil tilføre staben en prosjektleder for demokrati og dialog
2. Plattform, Institutt for forebygging av radikaliserings og voldelig ekstremisme, er etablert

Mål 2017

1. Implementere fusjonen med SIH og integrere arbeidet til prosjektlederen i staben
2. Skaffe til veie rammebetingelser for PhD tilknyttet tema
3. Inspirasjonsbok om demokrati og dialog utviklet
4. Ytterligere integrering av Plattform i virksomheten og videreutvikle Plattform som en regional og nasjonal ressurs

Tiltak 2017

1. Gjennomføre Demokratidialog 2 og 3 i Uppsala og under Arendalsuka
2. Arbeide med offentlige aktører for finansiering av PhD
3. Avklare mulighet for representasjon fra SIH i styrende organ
4. Utarbeide strategiplan for Plattform

3) HISTORIE NÅ!

Stiftelsen Arkivet skal «vere eit utdanningssenter for framtidretta fredsarbeid, basert på demokrati, fridom og menneskeverd » Forskning, formidling og dokumentasjon om fortiden og dens relevans for nåtid og framtid.

Status pr november 2016

1. To PhD-er er inne i siste fase
2. Norsk senter for krigsseilerhistorie er etablert, 13200 krigsseilere registrert
3. Ny utstilling er tatt i bruk gjennom ulike opplegg for ulike aldersnivå
4. Få muligheter for temporære utstillinger

Mål 2017

1. To disputaser gjennomført
2. Registreringer i Krigsseilerregisteret følger framdriftsplan
3. Nytt undervisningsopplegg for 9. klasse med vekt på menneskerettigheter
4. Plan for temporære utstillinger som skaper engasjement
5. 25 % økning av publikumsbesøk utenom skolebesøk til «Brennpunkt Arkivet»

Tiltak 2017

1. Disputaser: Skjerming av arbeidstid PhD-arbeid
2. Krigsseilerregisteret: Finansiering til kvalitetssikring, videre satsning på frivillige, innsamling av arkiv
3. Nytt undervisningsopplegg: Skjerming av tid, kvalitetssikring gjennom pilot
4. Temporære utstillinger: Avklare ansvar, ressurser og plassering
5. Publikumsbesøk: Avklaring av ansvar og bruk av ressurser med tanke på markedsføring og informasjon.

4) MINNESTED

Stiftelsen Arkivet skal «vere ein del av eit informasjonssenter om okkupasjonen og krigstida 1940-45» som også skal «drive og ha ansvar for vitskapleg forskning på dei aktuelle fagområda». Stedet er ladet med sterke positive og negative følelser og erfaringer knyttet til byggets fortid som åsted for krenking av menneskeverdet. Stiftelsen Arkivet er i dag et regionalt, nasjonalt og internasjonalt minnested for andre verdenskrigs forbrytelser mot menneskeheten og krigsforbrytelser.

Status pr. november 2016

1. Ny utstilling «Brennpunkt Arkivet» åpnet 9. april 2016
2. Minnelandskapet innen- og utendørs er i forandring i forbindelse med byggeprosessen
3. Lansering på digitaltmuseum.no fra november 2016

Mål 2017

1. Økt besøk gjennom å utvikle nye publikumsgrupper (som for eksempel skoleklasser 1.-7. klasse, barnefamilier, kunstinteresserte voksne og utenlandske tilreisende)
2. Utearealets funksjon som minnested skal forsterkes ytterligere som arena for formidling, undervisning og opplevelser, også gjennom kunst
3. Sikre at husets unike betydning som historisk minnested bevares i byggeprosessen
4. Hundre registrerte gjenstander på digitaltmuseum.no

Tiltak 2017

1. Aktivt samarbeid med kulturinstitusjoner og turistnæringen
2. Utsmykkingskomiteen og landskapsarkitekt i tett samarbeid for å ivareta minnestedsfunksjonen utendørs
3. Alle minnesteder innendørs gjennomgått med tanke på fremtidige oppdateringer.
4. Sikre at en person jevnlig arbeider med registrering i Primus og formidling på digitaltmuseum.no

5) ARBEIDSPLASSEN

Stiftelsen Arkivet er en arbeidsplass som administrativt og driftsmessig er inne i en profesjonaliserings- og utviklingsprosess. Staben har en bredt sammensatt kompetanse.

Arbeidsplassen kjennetegnes også av at frivillighet har en sentral plass i stiftelsens virksomhet med Arkivets venneforening som en viktig samarbeidspartner.

Status

1. Gode resultater i måling av medarbeidertilfredshet
2. Flat struktur med direktørs 1:1 med alle medarbeidere i fast stilling
3. VO har iverksatt rutiner sammen med ledelsen for å sette vernetiltak i system
4. Aktiv lønnspolitikk igangsatt
5. Docushare er bestilt som digitalt arkivsystem
6. Ønsker oss et digitalt bookingsystem for å effektivisere arbeidsdagen
7. Savner strategisk plan for kommunikasjon og markedsføring

Mål

1. Opprettholde og gjerne øke medarbeidertilfredsheten
2. Aktivt fokus på effektivitet og kreativitet i jobbsituasjonen
3. Opprettholde vernetiltak, utvikle plan for sammenslåing
4. Godt samarbeid med fagforeninger i rammene av tariffavtale
5. Elektronisk arkivering og booking innført
6. Strategisk plan for kommunikasjon og markedsføring er ferdigstilt

Tiltak

1. Årlig måling av medarbeidertilfredshet
2. Implementering av rutiner rundt lønnsutvikling
3. Månedlig vernerunde og oppfølging av denne, samt utvikle ny plan for sammenslåingen
4. Følge opp ansvarlige for elektroniske løsninger
5. Inngå samarbeid med ekstern aktør om strategisk plan for kommunikasjon og markedsføring

09. REVISJON AV STRATEGIPLANEN

Den overordnede delen skal ha bærekraft ut planperioden 2017 – 2020, men revideres når styret eller administrasjonen ser behov for det. Strategiske målområder revideres siste år av planperioden. Status, mål og tiltak rulleres hvert år og rapporteres til styret i forbindelse med budsjettbehandlingen.

Stiftelsen Arkivet

Stiftelsen Arkivet
Vesterveien 4, 4616 Kristiansand

t: +47 38 10 74 00

e: kontakt@stiftelsen-arkivet.no
w: www.stiftelsen-arkivet.no